

Sygnatura akt VIII Gz 93/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący SSO Leon Miroszewski

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2013 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.

przeciwko M. K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum

z dnia 4 lutego 2013 roku, sygnatura akt XI GC 346/11 oddalające wniosek powódki o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji.

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie odmówił zwolnienia powódki z opłaty od apelacji od wyroku z dnia 11 grudnia 2011 roku. W uzasadnieniu stwierdził, że powódka w zakresie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych nie przedstawiła żadnych dokumentów w celu wykazania, że nie ma środków na pokrycie opłaty od apelacji. Jednocześnie uznał, że brak udokumentowania wniosku nie pozwala przyjąć, że istnieją wątpliwości uzasadniające wszczęcie dochodzenia, o którym mowa w art. 109 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Na to postanowienie powódka wniosła zażalenie, w którym wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez udzielenie wnioskowanego zwolnienia od opłaty od apelacji, albo o jego uchylenie do ponownego rozpoznania. Jej zdaniem wydanie postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych było przedwczesne, bowiem zważywszy na treść zaznania W. Ż. można było stwierdzić, że powodowa spółka była spółką celową, do prowadzenia konkretnego przedsięwzięcia, po którego zakończeniu zaprzestała działalności. W związku z powyższym należało, w razie wątpliwości co do jej sytuacji, zarządzić dochodzenie na podstawie art. 109 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne. Stosownie do regulacji zawartej w art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167 poz. 1398 z późn. zm., dalej jako „u.k.s.c.”) sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie będącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Treść powyższego przepisu, również w kontekście wymogów dowodzenia, określonych w art. 232 k.p.c., wskazuje, że to na wnioskodawcy (i to bez wezwania sądu) spoczywa obowiązek wykazania, że nie posiada dostatecznych środków

na pokrycie kosztów sądowych, przez co należy rozumieć całościowe, choć według własnego uznania wnioskodawcy, przedstawienie sytuacji finansowej, w tym wykazanie braku środków, a przynajmniej efektywnych możliwości ich aktywowania, jak również, że stan ten ma charakter trwały, a także przedłożenia dokumentów mogących być podstawą do poczynienia ustaleń zgodnie z deklarowanym przez stronę stanem faktycznym. Osoba prawna może wykazać swoją sytuację majątkową (finansową i ekonomiczną) za pomocą wszelkich środków dowodowych, choć podstawowe znaczenie mają dokumenty (co skarżący przyznał), np. wyciągi z kont bankowych, raporty kasowe, czy sprawozdania finansowe. Z własnej inicjatywy sąd może wezwać wnioskującego jedynie do uzupełnienia wniosku zmierzając do sprawdzenia jej stanu majątkowego i możliwości płatniczych w drodze dochodzenia zarządzonego na podstawie art. 109 § 1 powołanej ustawy, jeśli z przedstawionych przez niego we wniosku informacji, jak i innych danych znajdujących się w aktach sprawy wynika potrzeba rozstrzygnięcia wywołujących istotne wątpliwości aspektów sytuacji finansowej wnioskodawcy.

W niniejszej sprawie powódka powołała się wyłącznie na zeznania W. Ż., przesłuchanego w charakterze strony, z którego ma wynikać, że powodowa spółka zakończyła działalność. Powódka nie ma racji, że zeznanie to obrazuje sytuację majątkową powódki. To, że powodowa spółka została zawiązana dla realizacji konkretnego przedsięwzięcia, które już się zakończyło, nie wyjaśnia jej sytuacji materialnej w chwili złożenia przez nią apelacji od wyroku z dnia 11 grudnia 2012 roku. Powódka jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością toteż podlega obowiązkowi prowadzenia rachunkowości i składanie wymaganych sprawozdań (art. 2 ust. 1 pkt 1, 45 i 49 ustawy o rachunkowości). Powódka nie przedstawiła tych dokumentów, nadto nawet z jej twierdzeń nie wynika, że rozpoczęło się i trwa wymagane prawem postępowanie, które poprzedzać ma spółki z Rejestru. Źródła osobowe nie mogą zastąpić dokumentów oficjalnie obrazującej sytuację podmiotu zobowiązanego do prowadzenia sprawozdawczości finansowej. Niezależnie od tego, nawet z zeznań wskazanej przez powódkę osoby wynika, że doszło do częściowej sprzedaży towaru przez powódkę innym podmiotom, poza przeprowadzonym przedsięwzięciem, toteż tym bardziej należało przedłożyć dokumenty sprawozdawcze w sprawie uzyskanego wyniku, a przede wszystkim osiągniętych przychodów. Oczekiwanie wskazania przez sąd dokumentów, które osoba prawna wnioskująca o zwolnienie od kosztów winna złożyć nie tylko nie znajduje podstawy w treści powołanego wyżej art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ale też narusza zasady kontradiktoryjności i dyspozycyjności postępowania cywilnego, których obowiązywanie nie jest uchylone w postępowaniu z wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, należało uznać zażalenie za bezzasadne i oddalić je na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c.